

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania
im. LEONA KOŹMIŃSKIEGO
www.kozminski.edu.pl

16 październik 2004

Obrona pracy doktorskiej pt.

**„Wpływ technologii informatycznych i
telekomunikacyjnych na wzrost gospodarczy i rozwój
przedsiębiorstw w krajach posocjalistycznych**

Marcin Piątkowski

Agenda

- **Motywacja dla badań**
- **Cel pracy**
- **Wyniki badań:**
  - **Wpływ TIT na wzrost gospodarczy i wydajność pracy w krajach posocjalistycznych oraz rozwój przedsiębiorstw**
  - **Prognoza wpływu TIT na rozwój krajów EŚW do roku 2025**
  - **Determinanty produktywnego wykorzystania TIT**
- **Wnioski i rekomendacje dla polityki gospodarczej**

Motywacja dla badań

- Brak badań dotyczących wpływu TIT na wzrost w krajach posocjalistycznych zarówno na poziomie całych gospodarek, jak i poszczególnych sektorów i przedsiębiorstw
- Brak analiz szacujących potencjał TIT dla przyspieszenia wzrostu i procesu konwergencji z krajami wysokorozwiniętymi
- Niekompletna wiedza na temat ekonomicznych, instytucjonalnych i regulacyjnych determinantów produktywnego wykorzystania TIT

Cel pracy

- Zbadanie wpływu TIT na zmianę wydajności i wzrost gospodarczy w krajach posocjalistycznych w latach 1995-2001, wkładu TIT do realnej konwergencji dochodowej z krajami UE-15 oraz wpływu TIT na wydajność i rozwój przedsiębiorstw,
- Ocena potencjału TIT dla przyśpieszenia tempa wzrostu wydajności i produkcji w krajach EŚW do roku 2025,
- Wskazanie na ekonomiczne i instytucjonalne uwarunkowania możliwości wykorzystania ekonomicznego potencjału TIT.

Metodologia...

Dla zmierzenia wpływu TIT na wzrost gospodarczy najlepiej jest wyrazić zagregowaną funkcję produkcji w następującej formie:

$$Y_t = Y(Y_t^{ICT}, Y_t^0) = A_t F(C_t, K_t, L_t)$$

- Zakładając stałe przychody ze skali w produkcji i konkurencyjne rynki, na których firmy maksymalizują swoje krańcowe przychody, równanie (1) można zapisać w następującej formie:

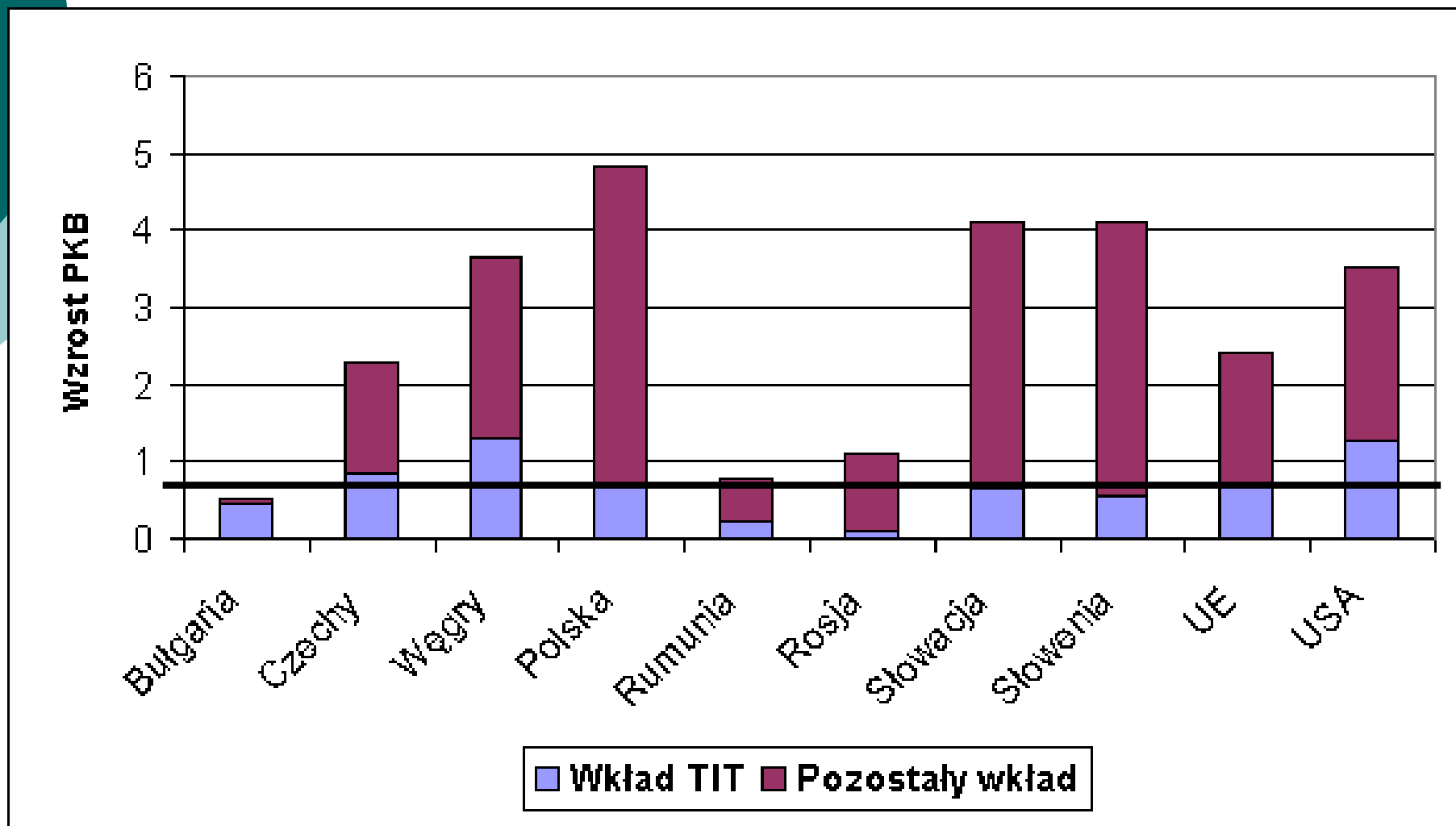
$$\hat{Y} = w_{ICT} \hat{Y}^{ICT} + w_0 \hat{Y}^0 = v_{ICT} \hat{C}_t + v_0 \hat{K}_0 + v_L \hat{L} + \hat{A}$$

Cztery kanały wpływu TIT na wzrost gospodarczy:

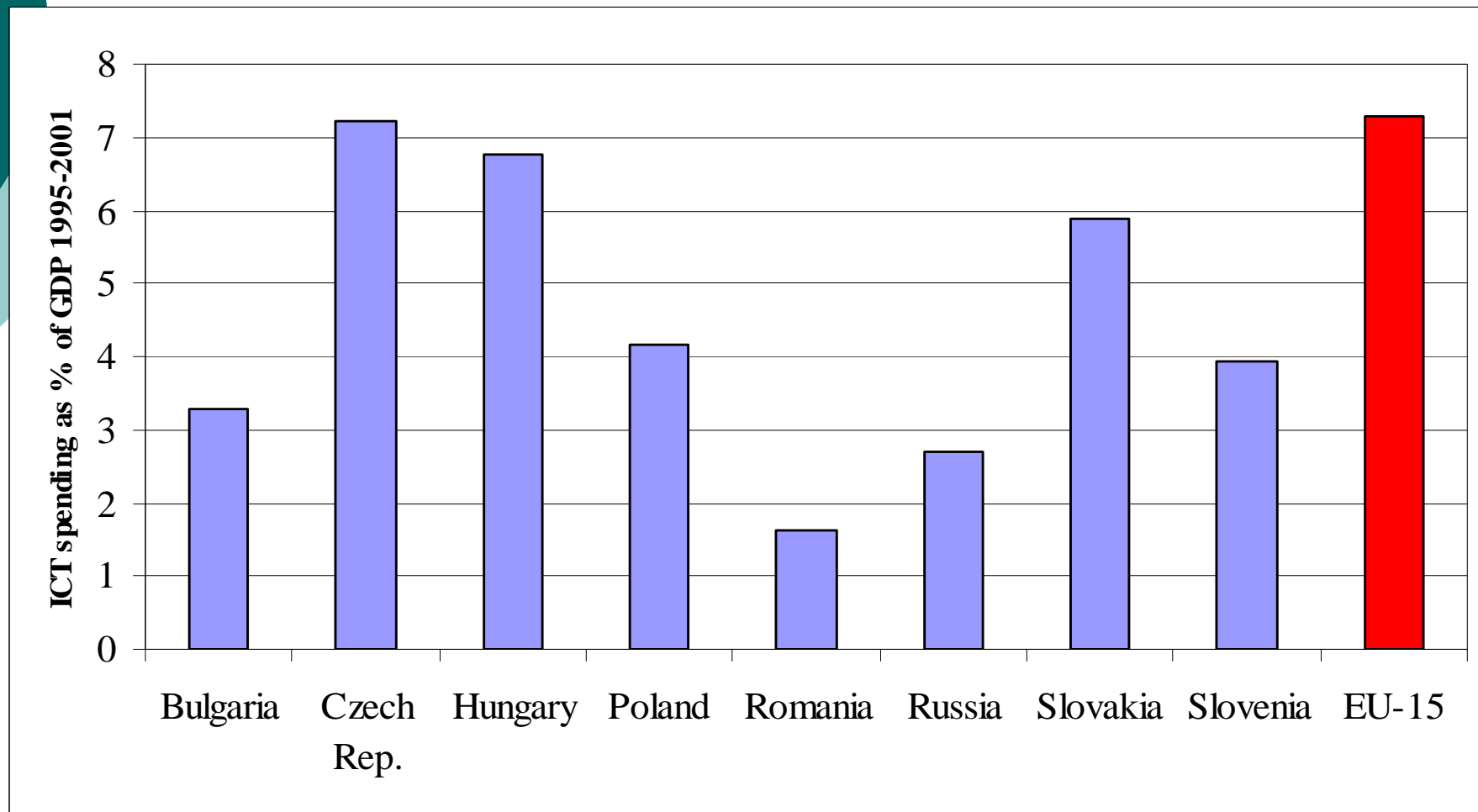
---

1. produkcja towarów i usług TIT, która bezpośrednio przyczynia się do łącznej wartości dodanej generowanej w gospodarce (PKB);
- 2. wzrost wydajności produkcji w sektorze TIT, który przyczynia się do wzrostu ogólnej wydajności w gospodarce mierzonej jako łączna produktywność czynników produkcji (*total factor productivity* - TFP);
- 3. inwestycje w TIT jako wkład przy wytwarzaniu innych towarów i usług;
- 4. wzrost TFP w branżach nie produkujących TIT spowodowany produkcją i wykorzystaniem TIT poprzez tzw. efekty zewnętrzne (*spillover effects*).

I. Całkowity wkład TIT do wzrostu PKB w krajach EŚW w latach 1995-2001

Wydatki na TIT krajach EŚW w latach 1995-2001 jako % PKB

TIT miały również wpływ na wzrost wydajności na poziomie branż...

	UE-15	USA	Czechy	Węgry	Polska	Słowacja
	1995-2001	1995-2001	1993-2001	1993-2001	1993-2001	1993-2001
Cała gospodarka	1,3	2,2	2,8	2,4	3,3	2,5
Branże produkujące TIT	7,2	9,6	13,0	7,8	5,8	8,5
Przemysł	11,9	23,0	15,4	7,5	8,1	7,1
Usługi	5,5	1,8	12,9	8,6	4,6	9,2
Branże użytkujące TIT	1,6	4,6	4,4	1,0	4,8	1,8
Przemysł	1,6	0,1	9,2	7,1	12,0	7,1
Usługi	1,5	5,4	2,3	-0,6	2,3	-1,1
Branże nieużytkujące TIT	0,6	-0,2	1,3	2,3	2,4	2,4
Przemysł	1,3	0,2	5,3	2,6	4,6	3,4
Usługi	0,2	-0,2	-1,5	2,1	1,9	4,1
Inne	1,9	0,7	2,3	2,6	1,3	-1,8

II. Potencjał TIT dla wzrostu PKB do roku 2025 na przykładzie Polski

Realny wzrost inwestycji w TIT*	Wzrost PKB	Razem kapitał	Kapitał pozostały	Kapitał TIT	Siła robocza	TFP	Udział TIT we wzroście PKB
5%	3,76	1,94	1,59	0,35	0,32	1,50	9,3%
10%	4,01	2,19	1,59	0,60	0,32	1,50	15,0%
15%	4,26	2,43	1,59	0,85	0,32	1,50	20,0%

TIT daje jednak dodatkowe możliwości..

- TIT – dzięki pojawieniu się globalnych sieci komunikacji (Internet), które pozwalają na efektywną produkcję, dyfuzję i dzielenie się wiedzą – wpływają na zwiększenie tempa innowacji i w konsekwencji prowadzą do podniesienia stopy wzrostu produktywności. TIT przyspieszają również dyfuzję istniejącej wiedzy,
- TIT często stymulują zmiany w modelach gospodarowania w przedsiębiorstwach oraz wpływają na dodatkowe inwestycje w jakość kapitału ludzkiego,
- TIT – podobnie jak wcześniejsze rewolucje technologiczne bazujące na technologiach o licznych możliwościach zastosowania (elektryczność, silnik spalinowy) – mogą w przyszłości znaleźć nie znane nam jeszcze zastosowania, który mogłyby wpłynąć na znaczące zmiany w produktywności całych gospodarek.

TIT może też mieć znaczny wpływ na rozwój przedsiębiorstw..

- Zwiększenie wydajności pracy - obniżenie kosztów, zwiększenie przychodów
- Rozszerzenie rynków zbytu - elektroniczny handel, zmniejszenie barier rynkowych
- Podniesienie jakości i oferty produktów i usług
- Poprawa dostępu do informacji
- Podniesienie innowacyjności

III. Determinanty produktywnego wykorzystania TIT: *Indeks Nowej Gospodarki - zmienne*

- 1. Jakość przepisów i egzekwowanie umów
- 2. Infrastruktura
- 3. Otwartość handlu
- 4. Poziom rozwoju sektora finansowego
- 5. Wydatki na B+R
- 6. Jakość kapitału ludzkiego
- 7. Elastyczność rynku pracy
- 8. Konkurencja na rynku produktów i usług
- 9. Inwestycje zagraniczne
- 10. Stabilność makroekonomiczna

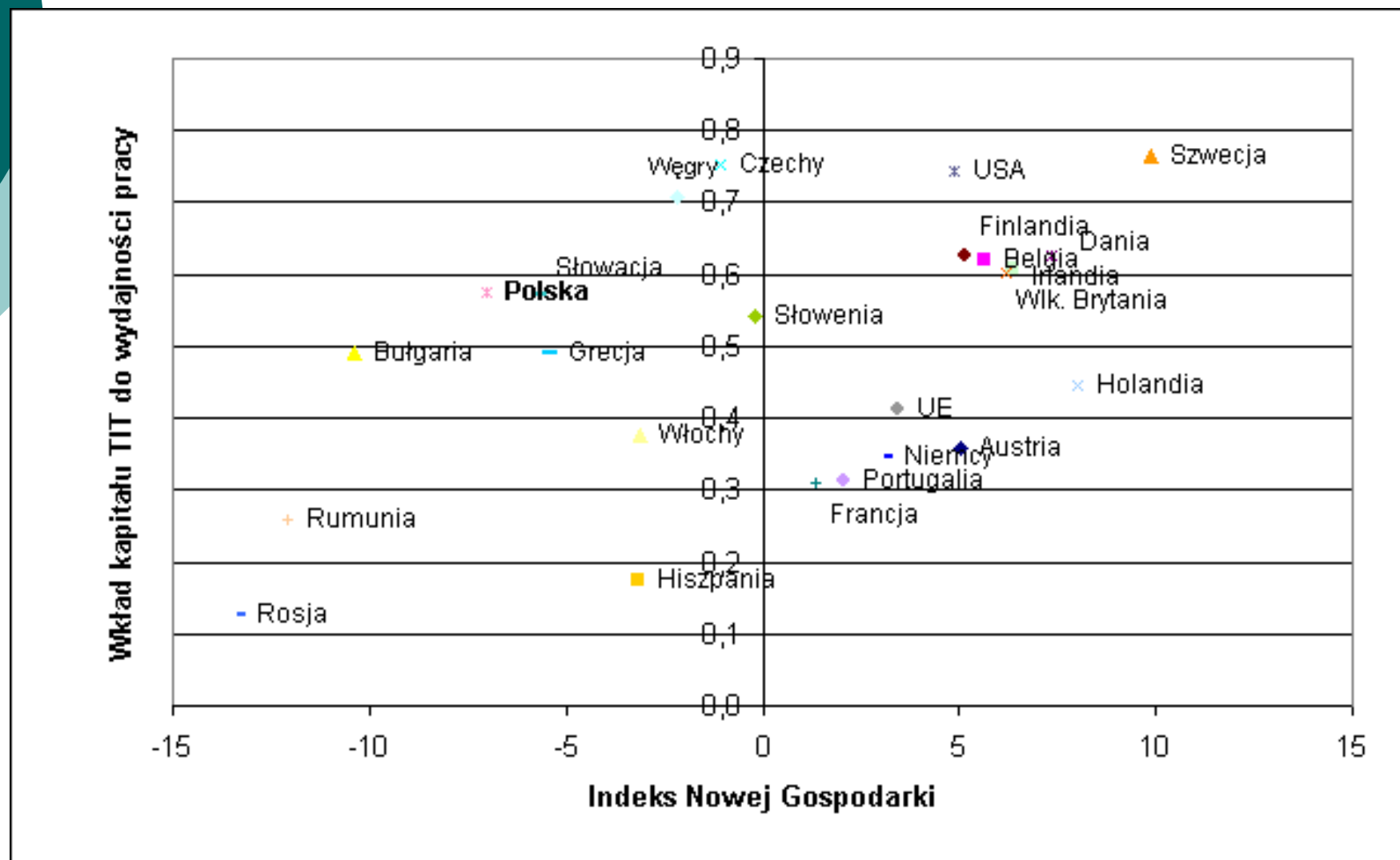

Metodologia

- Zmienne wybrano w sposób gwarantujący, że każda z nich w stosunku do głównej koncepcji przyjmuje albo wyłącznie wartości dodatnie, albo wyłącznie wartości ujemne; jeżeli zmienne są skorelowane ujemnie (jak inflacja), mnoży się je przez -1 , zgodnie z zasadą, że zawsze „więcej to lepiej”;
- Zmienne są standaryzowane: od każdej liczby odejmuje się średnią dla próby, a następnie wynik dzieli przez odchylenie standardowe dla próby. Powoduje to, że średnia wynosi zero, a odchylenie standardowe jeden dla wszystkich krajów w próbie. Dzięki temu wszystkie wyniki są porównywalne i mogą być sumowane.

Ranking *Indeksu Nowej Gospodarki* a wkład do wzrostu PKB...

Wnioski

- W pracy pozytywnie zweryfikowano prawdziwość trzech hipotez badawczych:
  - 1. W latach 1995-2001 TIT przyczyniły się do przyspieszenia wzrostu gospodarczego i wzrostu wydajności pracy w badanych krajach posocjalistycznych i do zmniejszenia dystansu w ich rozwoju w stosunku do krajów Unii Europejskiej. Nie dotyczy to jednak Bułgarii, Rumunii i Rosji. TIT przyczyniły się również na wzrostu wydajności na poziomie branż.
  - 2. TIT stanowią znaczący potencjał dla przyspieszenia wzrostu krajów posocjalistycznych do roku 2025,
  - 3. Rozprzestrzenianie się TIT i ich produktywnie wykorzystanie nie jest możliwe bez rozwiniętej infrastruktury ekonomicznej, instytucjonalnej i regulacyjnej.

Rekomendacje dla polityki gospodarczej

- Tworzenie sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej - stabilność makroekonomiczna, niskie bariery administracyjne, przejrzyste prawo etc.
- Poprawa jakości instytucji i infrastruktury
- Stymulowanie konkurencji, w szczególności na rynku telekomunikacyjnym
- Skuteczna egzekucja prawa
- Podnoszenie świadomości potencjału TIT wśród przedsiębiorców oraz wsparcie dla podnoszenia kwalifikacji w dziedzinie TIT
- Rozwój elektronicznych usług publicznych i zamówień publicznych